Máster y Doctorado en
ACUICULTURA
UDC / USC / UVI
Postgrado Oficial Interuniversitario Gallego

GUÍA DOCENTE

Programación xeral da materia

Bienio

2025 - 2027

Materia		
Xestión de empresas acuícolas		
Módulo		
Cultivo I		
Curso	Cuadrimestre	Profesor coordinador da materia
1º	2º	**Gonzalo Méndez Martínez**

Titulación	**Curso académico**
Máster Oficial en ACUICULTURA	**2025-2026**

Centros Universitarios Adscritos
Facultade de Bioloxía, Universidade de Santiago de Compostela. Facultade de Bioloxía, Universidade de Vigo. Facultade de Ciencias, Universidade de A Coruña.

Outros Centros
Centro de Investigacións Mariñas (CIMA) - Corón, Consellería do Mar. Centro de Investigacións Mariñas (CIMA) - Ribadeo, Consellería do Mar. Instituto Galego de Formación en Acuicultura (IGAFA), Consellería do Mar. Instituto de Acuicultura, Universidade de Santiago de Compostela. Instituto de Investigacións Mariñas, CSIC – Vigo. Instituto Español de Oceanografía (IEO) – Vigo.

DATOS DESCRIPTIVOS			
Código da titulación		**Titulación**	
UDC: 489V01 / USC: P1073 / UVigo: V02M102V03		**Máster Oficial ACUICULTURA**	
Plano de estudos:	Fecha Aprobación ANECA:	**2011**	
	Curso de implantación:	**2011/2012**	
	Fecha de Acreditación:	**2015**	
	Modificación ACSUG:	**2018**	

Materia								
Código materia	Nome							
UDC: 4489114	Xestión de empresas acuícolas							
USC: P1073206	Idiomas nos que se imparte							
UVI: V02-M102222	Español							
Carácter	**Créditos Materia (3 ECTS)**							
Optativa vinculada	*Teóricos:*	1,12	*Prácticos:*	0,00	*Pizarra:*	1.44	*Titorías:*	0,12

Centros nos que se imparte			
Código	Nome		
103	Facultade de Ciencias, Universidade da Coruña		
Campus	Rúa	Nº	Código postal
A Zapateira	Rúa da Fraga	10	15008
Teléfono	Fax	E-mail	
981 167 000	981 167 065	ciendeca@udc.es	
Código	Nome		
200	Facultade de Bioloxía, Universidade de Santiago de Compostela		
Campus	Rúa	Nº	Código postal
Campus Sur	Lope Gómez de Marzóa	s/n	15782
Teléfono	Fax	E-mail	
981 563 100 ext 13208		zbiodeca@usc.es	
Código	Nome		
302	Facultade de Bioloxía, Universidade de Vigo		
Campus	Rúa	Nº	Código postal
As Lagoas, Marcosende	Rúa das Abilleiras	s/n	36310
Teléfono	Fax	E-mail	
986 811 976	986 812 556	decanatobioloxia@uvigo.es	
Outros Centros: ver Web do Mestrado			

Descritores da materia

Bloque Económico.- Acuicultura e desenvolvemento. Estrutura da produción. Economía das empresas acuícolas. Comercialización. Trazabilidade, innovación e marketing. Tributación e formación nas empresas acuícolas. Bloque Xurídico.- A acuicultura e o ordenamento xurídico. O sistema competencial da acuicultura en España. A ordenación integral do litoral e os cultivos mariños. Medidas de control e de fomento das actividades relacionadas cos cultivos acuícolas. Os títulos habilitantes para a ordenación e explotación da acuicultura. Bloque Medioambiental.- A protección ambiental e a acuicultura. Ocupación espacial e potencial. Conflitos con outros usos. Acuicultura sostible. Avaliación de Impacto Ambiental. Avaliación Ambiental Estratéxica. Sistemas de Xestión Ambiental. Ordenación Espacial da Acuicultura. Boas prácticas ambientais en acuicultura (sobre alteración do medio acuático, contaminación biolóxica, contaminación química, xestión de residuos, etc.). Nocións básicas sobre emprendemento e creación de empresas.

Profesorado e titorías

Profesor/a 1			
Nome	Teléfono	Extensión	E-mail
Gonzalo Méndez Martínez	986812645		mendez@uvigo.es
Dirección: Facultade de Ciencias do Mar. Universidade de Vigo			
Titorías Personalizadas: 1º Cuadrimestre		**Titorías Personalizadas: 2º Cuadrimestre**	
Días da semana	Hora	Días da semana	Hora
Solicitar cita previa	Solicitar cita previa		

Profesor/a 2			
Nome	Teléfono	Extensión	E-mail
Raúl Fuentes Oñoro			Ralfo@edu.xunta.gal
Dirección:			
Titorías Personalizadas: 1º Cuadrimestre		**Titorías Personalizadas: 2º Cuadrimestre**	
Días da semana	Hora	Días da semana	Hora
Solicitar cita previa	Solicitar cita previa		

Profesor/a 3			
Nome	Teléfono	Extensión	E-mail
Carlos Sebastián Villasante Larramendi			sebastian.villasante@usc.es
Dirección:			
Titorías Personalizadas: 1º Cuadrimestre		**Titorías Personalizadas: 2º Cuadrimestre**	
Días da semana	Hora	Días da semana	Hora
Solicitar cita previa	Solicitar cita previa		

PROGRAMA XERAL DA MATERIA

Prerrequisitos

Os coñecementos previos recomendados son:

- Coñecementos básicos sobre procesos en acuicultura.
- Elementais coñecementos de economía.
- Ferramentas informáticas (procesador de textos e Internet) a nivel de usuario e para a procura da información.
- Requírese saber redactar, sintetizar e presentar ordenadamente un traballo.
- Idioma inglés cun nivel de comprensión de lectura medio.

Obxectivos

Identificar a normativa internacional, comunitaria, estatal e autonómica relativa á ordenación e xestión da acuicultura.
Coñecer as organización públicas e privadas que interveñen no campo da acuicultura.
Saber interpretar as técnicas xurídicas e os procedementos de xestión da acuicultura.
Profundar na especialización dos responsables e técnicos das explotacións acuícolas, en particular nos campos da comercialización nacional e internacional, na fiscalidade e no financiamento.
Preténdese a capacitación dos alumnos nos criterios de selección de emprazamentos, introdución de medidas preventivas e correctoras e na xestión ambiental das explotacións acuícolas

Competencias

Competencias xerais:
• CG01- Adquirir capacidade de análise e prospección sobre a situación actual e futura da acuicultura.
• CG04- Utilizar as terminoloxías científicas adecuadas.
• CG06- Encontrar e consultar fontes de información e bases de datos; analizar e sintetizar documentos.

Competencias específicas
• CE08- Previr o potencial impacto ambiental da acuicultura.
• CE09- Organizar a produción asegurando a súa viabilidade.
• CE13- Identificar e aplicar normativa internacional, estatal e comunitaria aplicada á acuicultura.

Competencias básicas
• CB01 - Os alumnos posúen e comprenden os coñecementos que lle aporten a capacidade de innovación e orixinalidade no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, tanto no ámbito profesional como nun contexto de investigación;
• CB02- que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en ámbitos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos más amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudio;

Competencias transversais
• CT4 - Habilidade na busca, análise e interpretación de fontes de información variadas e en distintos idiomas (fundamentalmente inglés).
.

Contidos (temario teórico e práctico)	
Título	**Duración aproximada (en horas)**
Temario teoría	
1. Acuicultura e desenvolvemento.	0.5
2. Niveis de desenvolvemento técnico.	0.5
3. Estrutura da produción.	0.5
4. Economía da empresa acuícola.	0.5
5. Comercialización, prezos e mercados.	0.5
6. Trazabilidade e Marketing.	0.5
7. Innovación.	0.5
8. Formación e Capacitación.	0.5
9. Políticas referentes á acuicultura da UE, España e das CCAA.	0.5
10. A acuicultura e o ordenamento xurídico.	0.5
11. O sistema competencial da acuicultura en España.	0.5
12. A ordenación integral do litoral e os cultivos mariños.	0.5
13. Medidas de control e de fomento das actividades relacionadas cos cultivos acuícolas.	0.5
14. Os títulos habilitantes para a ordenación e explotación da acuicultura.	0.5
15. A protección ambiental e a acuicultura.	0.5
16. Aspectos xerais da xestión ambiental.	0.5
17. Aspectos ambientais da acuicultura.	0.5
18. Técnicas dispoñibles e emerxentes para a mellora ambiental.	0.5
19. Planificación territorial da acuicultura: Ocupación espacial e potencial; Conflitos con outros usos. Acuicultura sostible.	0.5
20. Normativa para a xestión ambiental da acuicultura.	0.5
Temario Seminarios	
Cuestións sobre autorizacións e concesións da acuicultura.	1
Aplicación do modelo de xestión integrada sobre a acuicultura.	2
Procedementos de auditoría ambiental.	2
Técnicas para selección de emprazamentos.	4

Metodoloxía

Actividades iniciais: breve repaso aos coñecementos da análise e teoría para familiarizar ao alumno coa linguaxe e metodoloxía do programa.
Sesión maxistral: presentación e explicación por parte do profesor dos temas incluídos no programa con apoio de TIC.
Traballos: realización de traballos de investigación breves sobre temas relacionados co programa.

Distribución ECTS

- 3 Nº créditos ECTS x 25 = 75 horas curso.

Actividade académica	Tipo de actividades	A Horas presenciais	F (1) Factor estimado de horas non presenciais	B Horas non presenciais	C Horas totais (A + B)	D Créditos ECTS (C ÷ 25)
Clases expositivas	Clases maxistrais	7	3	21	**28**	1.12
Clases interactivas	Prácticas de laboratorio					
	Clases de pizarra	3	2	6	**9**	0,36
	Seminarios	9	2	18	**27**	1.08
Titorías	Titorías	3			**3**	0.12
Estudo e preparación de exames	Preparación das clases expositivas			4	**4**	0.16
	Preparación das clases interactivas					
Realización de exames	Exame das clases expositivas	1		2	**3**	0.12
	Exame das clases interactivas	1			**1**	0,04
Revisión de exames						
Total		**24**		**51**	**75**	**3**

.

Recursos

Bibliografía básica:

A través da páxina web correspondente da Universidade facilitarase abundante documentación sobre réxime xurídico en acuicultura, así como relación de links máis interesantes relacionados coa materia obxecto de estudio.
-Material facilitado por organismos internacionais de referencia.
-Documentación oficial da Unión Europea.
-Informes e anuarios de organizacións de produtores.
-Revistas especializadas da materia.
Facilitarase ós alumnos diversa documentación actualizada correspondente ás metodoloxías de análise aplicables e manuais de boas prácticas na xestión ambiental da acuicultura.
Introducirase ós alumnos ó manexo das distintas bases de datos relacionadas coa materia, observatorios e documentación dispoñible en rede.
.

Bibliografía complementaria:

-AENOR (2006). Gestión ambiental. Aenor Ediciones. Madrid.
-Agencia Europea de Medio Ambiente (2006), Integración de la política ambiental en Europa : situación actual y marco de evaluación, Madrid, Minist Medio Amb.
-Borobio Sanchiz, Manuel y Maneiro Cadillo, Juan Carlos (Dirección y Coordinación General); García García, Miriam (Coordinación Técnica); Méndez Martínez, Gonzalo; Bas Ventín, Leticia; Ovejero Campos, Aida; Pérez Gulín, Juan Marcos; Alférez Aledo, Alejandro; García García, Miriam (2012). Guía de criterios de sostenibilidad e integración paisajística de los establecimientos de acuicultura litoral. Xunta de Galicia, Consellería do Mar y Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas. Santiago de Compostela,
-Carmona Fernández, J. (2002) Acuicultura litoral en Andalucía: manual de gestión ambiental. Dirección General de Prevención y Calidad Ambiental, Sevilla.
-Chapela Pérez, R. (2003). Régimen jurídico de la Acuicultura Marina. Ed. Tirant Lo Blanch. Valencia.
-Gómez Orea, D., Evaluación Ambiental Estratégica. Un Instrumento para Integrar el Medio Ambiente en la Elaboración de Planes y Programas., 2007, Ediciones Mundi-Prensa
-González Laxe F., Lupin H.; Breton J.A (2004). Acuicultura, producción, comercio y trazabilidad.
-González Laxe F. (coord.) (2001) Avances en el desarrollo de la acuicultura marina.
-Guisado M. (2007). Viabilidad económica de explotaciones acuícolas.
-INIMA (2002). La Gestión Medioambiental en la Acuicultura Española. Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación y Ediciones Mundi-Prensa, Madrid.
-Labandeira, X., León, C. e Vázquez, MX (2006). Economía Ambiental, Madrid, Pearson Educación.
-Leroy L. & Flos R. (Ed) (2002). Perspectives on responsible aquaculture for the new millenium.
-Oñate, J.; Pereira, D.; Suárez, F.; Rodríguez, J.J. y Cachón, J. (2002), Evaluación Ambiental Estratégica. La Evaluación Ambiental de Políticas, Planes y Programas. Ediciones Mundi-Prensa
-Ruesga S. (Ed) (2005). Acuicultura marina mediterránea.
-Rodriguez, Gonzalo (2008). Economía de los cultivos de mejillón de Galicia. Ed, Netbiblo A Coruña.
-Vercher Noguera, Antonio (dir.) (2007), El Derecho europeo medioambiental: estado actual de la transposición del derecho comunitario al ordenamiento jurídico, Madrid, Consejo General del Poder Judicial, Escuela Judicial.

Recursos web:

http://www.observatorio-acuicultura.org/
http://www.mapa.es/es/pesca/infopesca.htm
http://www.mapa.es/es/pesca/pags/jacumar/jacumar.htm
http://from.mapya.es/

http://www.sea.org.es/
http://www.easonline.org/
https://www.was.org/Main/Default.asp
http://ec.europa.eu/dgs/fisheries/index_es.htm

Outros materiais de apoio:

Documentación de apoio e noivas tecnoloxías:
Consulta de páxinas web de publicacións periódicas no ámbito da xestión económica da empresa acuícola, da súa xestión ambiental e do réxime xurídico correspondente, especialmente en acuicultura.
Consulta de páxinas web de organismos, asociacións científicas e asociacións profesionais no ámbito da acuicultura (OESA, etc.)

Avaliación

Consideracións xerais:

Aspectos e criterios de avaliación:

Exame escrito (preguntas tipo test, preguntas cortas e/ou problemas) dos contidos do programa (65-85% da nota). Seminario: preparación e exposición dun tema relacionado coa materia (15-35%)

Orientacións ó estudio:

Asistir ás clases.
Consultar a bibliografía recomendada.
Asistir a titorías.
Participar nas clases.
Estudar de xeito regular.

Resultados da aprendizaxe:

Identificar a normativa internacional, comunitaria, estatal e autonómica relativa á ordenación e xestión da acuicultura.
Coñecer as organizacións públicas e privadas que interveñen no campo da acuicultura.
Saber interpretar as técnicas xurídicas e os procedementos de xestión da acuicultura.
Profundar na especialización dos responsables e técnicos das explotacións acuícolas, en particular nos campos da comercialización nacional e internacional, na fiscalidade e na financiación.
Preténdese a capacitación dos alumnos nos criterios de selección de emprazamentos, introdución de medidas preventivas e correctoras e na xestión ambiental das explotacións acuícolas